

חַת־ת לַיּוֹם חֲמִישִׁי פְּרֻשֹׁת דְּבָרִים ז' מִנְחָם אָב, ה'תשפ"ב

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִישׁ / יוֹם חֲמִישִׁי עִם רִשׁוֹי

הַעֲמִים דְּרַכֵּם נִסּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבוֹר: מֹשֶׁה שָׁב וּמִסַּפֵּר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל עוֹד דְּבָרִים שֶׁחִוּוּ בַּמִּדְבָּר.
אָדוּם- בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְשׁוּ מֵאָדוּם (מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל עֶשׂוֹ) אִם הֵם יְכוּלִים לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ אֲרָצָם. ה' אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא לְהִלָּחֵם בָּהֶם הָיִיתָ וְה' הִבְטִיחַ לַעֲשׂוֹ שִׁיּוּכְלוּ לְהִשָּׂאֵר שֵׁם עַד בֵּיאת מְשִׁיחַ. אָבֵל אָדוּם לֹא רָצוּ לְאִפְשֵׁר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבוֹר דְּרַכֵּם לְכֹן הֵם הִסְתּוֹבְבוּ וְהִלְכוּ לְאֲרֶץ מוֹאָב.
מוֹאָב- גַּם כָּאן, ה' אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא לְהִלָּחֵם בְּמוֹאָב שֶׁהֵם מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל לוֹט. הָיָה מִתֵּר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַפְחִיד אוֹתָם אֲמָנָם, הָיִיתָ וּמוֹאָב לֹא הִתְנַהֲגוּ בְּדֶרֶךְ שְׂבֵה ה' רָצָה.
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִדְדוּ הַרְבֵּה זְמַן בַּמִּדְבָּר- 38 שָׁנִים. כִּד שְׁכַל הַדּוֹר שִׁיָּצָא מִמִּצְרַיִם יִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם וְרַק הַיְלָדִים שְׁלָהֶם יִכְנָסוּ לְאֲרֶץ יִשְׂרָאֵל.
עַמּוֹן- בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ לִיד עַמּוֹן, שֶׁגַּם הֵם מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל לוֹט. אָבֵל הָיִיתָ וְהֵם לֹא הִתְנַהֲגוּ בְּחֶסֶר צְנִיעוֹת כְּמוֹ מוֹאָב, ה' לֹא הִרְשָׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַפְחִיד אוֹתָם.
אֲמוֹרִי- לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִתֵּר לְהִלָּחֵם עִם הָאֲמוֹרִי- אֲרָצָם שֶׁל הַמְּלָכִים, סִיחוֹן וְעוֹג. קוֹדֵם כֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְשׁוּ מֵהֶם יָפָה אִם הֵם יְכוּלִים לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ אֲרָצָם אָבֵל סִיחוֹן אָמַר שְׁלֹא.

תְּהִלִּים / יוֹם ז' לְחֹדֶשׁ פְּרָקִים ל"ט- מ"ד

בְּסוּף פְּרָק מ"ב נֶאֱמַר: "בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן". חֲסִידוֹת מְסִבֵּירָה עַל אֵלוֹ שְׁנֵי עוֹלָמוֹת מְדַבֵּר כָּאן. יִשְׁנָם שְׁנֵי סוּגִים שֶׁל עוֹלָמוֹת שֶׁה' בְּרָא. עוֹלָמוֹת נְסֻתָרִים וְעוֹלָמוֹת גְּלוּיִים. לְדַגְמָא: יִשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁקֵּל לָנוּ לְהַבִּין, וְיִשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁקָּשָׁה לָנוּ לְהַבִּין (לְמִשְׁלַח חֲלָקִים מְסוּיִימִים מִהַתּוֹרָה).
 בְּרוּךְ ה'- אָנוּ מְבָרְכִים אֶת ה', הַכּוֹנֵה בְּפִסּוּק לְהַבִּיא אֶת ה' מִהָעוֹלָם הַמְּסֻתָר לְעוֹלָם אוֹתוֹ אָנוּ יְכוּלִים לְרְאוֹת. דֶּרֶךְ אַחַת לַעֲשׂוֹת זֹאת הִיא עַל יְדֵי שְׁעוֹזָרִים לְאָדָם אַחַר לְהַבִּין חֲלָק מִהַתּוֹרָה אוֹ מִהִיָּדוּת שֶׁ"נְסֻתָר" מֵהֶם וְהֵם עוֹד לֹא מְכִירִים. עַל יְדֵי שְׁמִלְמָדִים יְהוּדִים אַחֲרִים עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, מְבִיאִים אֶת ה' מִהָעוֹלָם הַנְּסֻתָר לְעוֹלָם הַגְּלוּי.

הַיּוֹם מִתְחִילִים אֶת הַחֶלֶק הַרְבִּיעִי שֶׁל הַתְּנִיָּא. שְׁנֵקְרָא אַגְרַת הַקֶּדֶשׁ... יֵשׁ כְּאֵן הַרְבֵּה מִכְּתָבִים בְּהֵם הָאֲדָמוֹר הַזְקָן מְסִיעַ וּמְדַרִּיךְ אֶת הַחֲסִידִים בְּעִבּוּדַת ה'. מִכֵּיּוֹן שֶׁהַחֶלֶק הַקּוֹדֵם נִקְרָא אַגְרַת הַתְּשׁוּבָה, הַחֶלֶק הַזֶּה נִקְרָא אַגְרַת הַקֶּדֶשׁ. בְּמִכְתָּב הָרֵאשׁוֹן יֵשׁ שְׁלוֹשָׁה חֻלְקִים, אוֹתָם נִלְמַד בְּשִׁלְשֵׁת הַיָּמִים הַקְּרוּבִים. הַחֶלֶק הָרֵאשׁוֹן נִכְתָּב בְּשֵׁהָאֲדָמוֹר הַזְקָן נִסְעַ לְמַגִּיד מְמַעְזְרִיטְשׁ. כְּבָר הָיוּ לוֹ אֶז הַרְבֵּה תַלְמִידִים שֶׁלְמַדּוּ אֶתוֹ תּוֹרָה וּלְפָנָי שְׁנִסְעַ, הוּא כָּתַב אֶת הַמִּכְתָּב כְּדִי לְעוֹדֵד אוֹתָם בְּלִמּוּדָם.

הָאֲדָמוֹר הַזְקָן מִתְחִיל בְּבִרְכָה, מוֹדָה לַה' עַל הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה שֶׁשָּׁמַע עַל כֶּךָ שֶׁהַחֲסִידִים סִימּוּ אֶת כָּל הַמְּשָׁנִיּוֹת וְהַגְּמָרָא.

הָאֲדָמוֹר הַזְקָן מְסַבֵּיר מַדּוּעַ לְמוֹד מְשָׁנִיּוֹת וְגַמְרָא הוּא כָּל כֶּךָ מִיַּחַד:

הֵבֵה נִמְשִׁיל מְשַׁל עַל הָאֲדָם. יֵשׁ לוֹ רֵאשׁ, יָדִים וְלֵב, מְתַנֵּים רַגְלִים וְכוּ'. הָרֵאשׁ, הַיָּדִים וְהַלֵּב הֵנָּם חֲשׁוּבִים בְּיִתְרָה לְאֲדָם. אֲבָל הַחֻלְקִים הַנְּמוּכִים יוֹתֵר בְּגוּף עוֹזְרִים לְאֲדָם לְלַכֵּת לְאֵן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְלַכֵּת. אוֹתוֹ דָּבָר קוֹרֵה גַם בְּרוּחָנִיּוֹת. הַחֶלֶק הָעֲלִיּוֹן בְּגוּפוֹ שֶׁל הָאֲדָם זֶהוּ הַחֶלֶק שֶׁחֹשֵׁב עַל ה'. אֲנִי חוֹשְׁבִים עַד כְּמָה מִיַּחַד ה' שְׁכָרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם וְנוֹתֵן לוֹ חַיּוֹת וְאֵיךְ שֶׁהַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הֵם הַדָּבָר הַנִּפְלָא בְּיִתְרָה בְּכָל הָעוֹלָם. אֲנִי כָּל כֶּךָ מְאֲשְׁרִים שֶׁה' נָתַן לָנוּ הַזְדַּמְנוּת לְהִיּוֹת יְהוּדִים. מֵאֵד מְשַׁמַּח אוֹתָנוּ לְקִיָּם אֶת רְצוֹן ה'. וְכָל כֶּךָ מְבִישׁ לְעִשׂוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם מְשֵׁהוּ אַחֵר.

מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלֶּה הֵן בְּמוֹכָן מְאֹד חֲשׁוּבוֹת. אֲבָל דּוֹקָא הַחֶלֶק הַתְּחִתּוֹן שֶׁל הַגּוּף הוּא שֶׁעוֹזֵר לָנוּ לְלַכֵּת לְאֵן שְׁאֲנֵי צָרִיכִים. בְּרוּחָנִיּוֹת, אֵלֹו הַמְּשָׁנִיּוֹת וְהַגְּמָרָא שְׁלוּמְדִים. הֵם עוֹזְרִים לָנוּ לְקַחַת אֶת הַחַיּוֹת וְלַגְרֵם לָהּ לְפַעַל, לְהִשְׁתַּמֵּשׁ וְלְעִשׂוֹת מַה שֶׁה' רוֹצֵה. רַק כְּשֶׁאֲנֵנוּ יוֹדְעִים אֶת הַהֲלָכוֹת אֲפָשֵׁר בְּאִמַּת לְחַיּוֹת בְּאִפְסָן שִׁיְהוּדִי צָרִיךְ לְחַיּוֹת.

הַיּוֹם יוֹם / ז' מְנַחֵם אָב

“הַיּוֹם יוֹם” שֶׁל הַיּוֹם קָשׁוּר לְתַנִּיָּא שֶׁמִּתְחִילִים לְלַמֵּד הַיּוֹם:

שְׁנֵי הַמִּכְתָּבִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּאַגְרַת הַקֶּדֶשׁ נִכְתְּבוּ בַּהֲפָרֵשׁ שֶׁל עֶשֶׂר שָׁנִים אַחַד מֵהַשְּׁנַיִם. יֵשׁנָה שִׁיחָה מִהַרְבֵּי הַרִי”צ שֶׁבֵּה הוּא מְסַפֵּר עַל הַרְקַע שֶׁל הָאֲגְרוֹת אוֹתָם לוּמְדִים בְּאַגְרַת הַקֶּדֶשׁ. הָאֲגְרַת הָרֵאשׁוֹנָה נִכְתְּבָה בְּשְׁלוֹשָׁה חֻלְקִים. הַחֶלֶק הָרֵאשׁוֹן נִכְתָּב עַל יְדֵי הָאֲדָמוֹר הַזְקָן כְּאִשֶּׁר כְּבָר הָיוּ לוֹ תַלְמִידִים, אוֹלָם לְפָנָי נְסִיעַתוֹ לְמַעְזְרִיטְשׁ לְלַמֵּד מִהַמַּגִּיד. הַחֶלֶק הַשְּׁנַיִ שֶׁל הָאֲגְרַת נִכְתָּב אַחֲרֵי שְׁחִזּוֹר מְמַעְזְרִיטְשׁ, כְּאִשֶּׁר יָדַע כְּבָר אֶת הַתְּכֵלִית שֶׁל נְשִׁמְתוֹ – לְהַתְחִיל אֶת חֲסִידוֹת חֲב”ד.

הַחֶלֶק הַשְּׁלִישִׁי נִכְתָּב שָׁנִים אַחֵר כֶּךָ, כְּאִשֶּׁר כְּבָר הָיוּ לְאֲדָמוֹר הַזְקָן תַלְמִידִים שֶׁגָּרוּ בְּמִקוּמוֹת שׁוֹנִים וְהָאֲגְרַת הַזֹּאת נּוֹעֵדָה לְוַדָּא שֶׁהַתַּלְמִידִים מִתְּפַלְלִים כְּרֵאוּי לְפִי חֲסִידוֹת חֲב”ד.

הָאֲגְרַת הַשְּׁנִיָּה בְּאַגְרַת הַקֶּדֶשׁ, נִכְתְּבָה לְאַחַר שֶׁאֲדָמוֹר הַזְקָן יָצָא לְחִירוֹת בִּי”ט כְּסֵלוֹ. בְּתַקוּפָה זֹאת כְּבָר חֲסִידוֹת חֲב”ד הִיָּתֵה נְפוּצָה וְחִזְקָה מְאֹד.

סֵפֶר הַמְצוּוֹת / מְצוּוֹת עֵשֶׂה רַכ”ב

הַיּוֹם בְּסֵפֶר הַמְצוּוֹת לוּמְדִים אֶת מְצוּוֹת עֵשֶׂה רַכ”ב. אִם חֶסֶד וְשְׁלוֹם אִישׁ וְאִשָּׁה אֵינָם יְכוּלִים עוֹד לְהִיּוֹת נְשׁוּאִים, הַבַּעַל צָרִיךְ לְתַת לְאִשְׁתּוֹ גֵּט (גֵּט הוּא שֵׁטֶר - דָּף שְׁמַרְאָה שֶׁהֵם כְּבָר לֹא נְשׁוּאִים).

רמב"ם / הלכות גרושין פרקים א', ב', ג'

ברמב"ם היום לומדים הלכות רבות על גט. זה דבר מאוד מרכזי. הלכה אחת מעניינת היא שחייבים להיות עדים שראו שהבעל כותב את הגט. הם צריכים לחתום את שמם על הגט, אבל מה אם הם לא יודעים לכתוב? אפשר לכתוב את שמם במים על הניר והם צריכים להעתיק את זה. בדרך כלל דרך כזו אינה בשרה לעדים לחתום, אבל עבור גט זה בסדר בין שרוצים לודא שהאשה תוכל להנשא שוב.

הלכה מעניינת נוספת היא שאדם צריך לרצות לתת גט. אם הוא לא מוכן, אבל צריך לתת, לבית הדין מתר להלקות אותו עד שיאמר "רוצה אני". אבל אם מכים מישהו עד שהוא מסכים, זה לא נקרא שהם באמת רוצים.. לא כן?

הרמב"ם אומר שבאמת כל יהודי רוצה לקיים את כל המצוות. לפעמים היצר הרע שלנו מתעתע בנו ומנסה לגרום לנו לא לעשות את הדבר הנכון. אבל באמת אנו רוצים לעשות את הדבר הנכון. בשבית הדין מלקה את האדם, היצר הרע שלו מפסיק לצעק בקול, והיהודי שם לב שבפעם הוא כן רוצה לעשות זאת.

דרכי החסידות / ז' מנחם אב

בגמרא כתוב שבז' אב הגויים נכנסו לבית המקדש כדי להחריבו. מדוע הגמרא מספרת לנו כזה דבר עצוב? כמובן לא רק כדי להעציב אותנו עוד יותר. אלא כדי שנשים לב עד כמה אנו צריכים את משיח. אנו צריכים להתאמץ עוד יותר להביא את משיח כדי שלא יקרו דברים כאלה.

הרבי אומר שבמיוחד היום אנו צריכים לבקש מה' חזק מאוד שישלח לנו כבר את משיח. עלינו להוסיף באחדות על ידי למוד תורה ונתינת צדקה ולעודד גם יהודים אחרים לעשות זאת.